

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Bakalářská práce jako pohyblivý cíl

Autor: Ondřej Hrubeš

Vedoucí práce: Ing. Petr Pavlík, Ph.D.

Záměrem bakalářské práce Ondřeje Hrubeše je sledovat úroveň bakalářských prací na vybraných českých humanitně orientovaných vysokých školách – konkrétně se zajímá o formální a obsahové požadavky, jež jsou na tyto práce kladeny, a o charakter jejich obhajoby.

V teoretické části práce považuji za správné autorovo využití knihy Martina Trowa *Problémy přechodu z elitního na masové vysoké školství*, přičemž mám za vcelku oprávněné i jeho upozornění na neproblematické aplikování výsledků tohoto díla v publikaci *České vysoké školství: na cestě od elitního k univerzálnímu vzdělávání 1989 – 2009*. Ve svém upozornění na deficit této práce Ondřej Hrubeš uvádí: „Autoři knihy nicméně neuvažují možnost, že by tento proces [„transformace vysokého školství z instituce na formování vědomí vládnoucí třídy na nástroj přípravy širších technických a ekonomických elit“] nemusel být nutně přechodem podle Trowa, ale následkem změny systému z totalitního na demokratický. Stejně tak vycházejí z předpokladu, že se po roce 1989 české vysoké školství začalo v některých aspektech transformovat směrem k univerzální fázi, tudíž se muselo nacházet ve stádiu elitním. Vysoké školy v Československu před rokem 1989 ale v mnohém neodpovídají Trowově definici elitní fáze vzdělávání. Podle Trowa by například měla v této etapě vést rozhodující procesy na univerzitách úzká elita a správu zajišťovat vyučující. Dobové akademické kompetence ale nebyly tak široké, protože podle tehdejšího zákona o vysokých školách o stěžejních organizačních záležitostech rozhodovala komunistická vláda skrze Státní výbor, jenž se vyjadřoval v důležitých věcech a opatřeních, pečoval o vědeckou úroveň škol, mohl zřizovat odborné komise a disponoval řadou dalších pravomocí (...)“ (str. 16) V autorově práci však postrádám zohlednění možnosti přizpůsobení Trowovy koncepce specifčnosti vysokého školství v bývalých socialistických státech – slučitelnost elitního pojetí s komunistickou „disciplinací“ je zpochybněna uvedenými fakty, z nichž některá jsem citoval, nicméně skutečná analýza tohoto problému chybí.

V praktické části mám za neuspokojivé až zmatené vysvětlení používané metody a vážné výhrady mám k jednotlivým krokům – např. v kontextu tematizace formálních požadavků na

bakalářské práce na příslušných vysokých školách mi chybí zahrnutí problému závaznosti. Je nižší počet stran důvodem k nepřijetí práce, nebo jen ke snížení hodnocení? Nebo žádná řešení uvedena nejsou a problém je přenechán svobodnému úsudku příslušné komise?

Závěr práce se mi jeví poněkud nejasný a přinejmenším nevyvážený, například o Metropolitní univerzitě je v něm jen negativní zmínka (jediná), což není v souladu s celkem autorových zjištění předložených v praktické části práce. V závěru autor uvádí, že „[s]pecifický dopad masifikace na bakalářské práce je identifikován například na Metropolitní univerzitě Praha, kde vzhledem k vzrůstajícímu počtu studentů došlo k rezignaci na vědecký rozměr prací“ (str. 42), kdežto v praktické části vyzdvihuje důraz MUP na analytickou povahu práce, komplementární odmítání kompilačního charakteru a konečně vyžadování tzv. přidané hodnoty (str. 32). Jako doklad zmíněné *rezignace* přitom nelze využít ani do praktické části zahrnuté tvrzení respondenta z MPU, že onen požadavek vědeckého rozměru práce „*je trošku ideál, který se snažíme těm studentům pořád připomínat, nicméně je to stále obtížnější*“ (str. 34), neboť toto tvrzení vyjadřuje spíše snahu spojenou s vědomím jen těžko překonatelných překážek než skutečnou rezignaci. Základním nedostatkem citovaného tvrzení uvedeného v závěru je nicméně to, že je zbaveno svého kontextu.

Přes uvedené nedostatky doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení ‚dobře‘.

V Praze, 4. 6. 2012

Mgr. Richard Zika, Ph.D.